

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Gruppo I°/70% - Autorizzazione DCSP/II/40509/91/5681/102/88/BU DEL 12.11.1991
Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978 - Poštni t/rn 11234499
Poduredništvo: 34133 Trst - Trieste - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

NAŠ UVODNIK

Pogasi ogenj razprtij

Slovenska Primorska obhaja te dni svoje osvobodilno slavlje. Posebna svečanost je bila v Novi Gorici v spomin, da je pred 50 leti po polomu Italije bilo konec italijanskega vladanja nad Primorsko. Kar čez noč se je to zgodilo, potem ko je dne 8. septembra zvečer po osmi uri radio sporočil, da je Italija sprejela premirje z anglo-amerškimi zavezniki. Pristala je na brezpogojno kapitulacijo. Ta večer je bilo tudi konec italijanske oblasti nad primorsko deželo.

Ta večer smo se Primorci veselili v dvojnem prepričanju: vojne je konec in Primorska pride pod Jugoslavijo. To je bila tiha in dolgoletna želja vseh Primorcev. Osmega septembra 1945 smo bili uverjeni, da je ta dvojna želja na dosegu roke. Toda kako smo se varali, koliko hudega je moralo prestati primorsko ljudstvo, da je dočakalo konec vojne. Čakalo je še skoro dve leti.

Po vojni pa novo razočaranje: svoboda ni bila takšna, kot si jo je večina Primorcev zamišljala. Ni prišla demokratična svoboda, temveč nova diktatura. Počakati je bilo treba do leta 1990, da je bilo konec enoumja partije, ter počakati 26. junij 1991, da je bila proglašena samostojna Republika Slovenija.

Kako dolga in bridkosti polna pot od 8. sept. 1945 do 8. sept. 1993. Kljub vsemu se Primorska lahko veseli in praznuje. Toda koliko hudega je bilo med tem. Zato veselje ni brez grenkobe. Grenkoba ni zaradi fašistov in njih raznarodovanja. Niti zaradi Nemcev in njih represalij. To so le še bridki spomini. Grenkoba je primešana veselju zato, ker istočasno obhajamo tako različne obletnice in spomine.

V Novi Gorici so obhajali obletnico osvoboditve in priključitve Primorski, na Črnem Vrhu so nedeljo prej odkrili spominsko ploščo padlim domobrancem-domačinom. V nedeljo, 12. sept., pa je s slavnostjo v Novi Gorici soupadal spomin na Turjak in je za takrat padle maševal nadškof Alojzij Šuštar. Zadnje tedne in tudi v nedeljo so na raznih krajih Dolenjske in Notranjske odkrili podobne plošče z imeni pobitih in vrnjenih domobrancev pa drugih žrtev komunistične revolucije leta 1942 in pozneje med vojno in po vojni.

Ko človek gleda vsa ta slavlja in spominske obletnice, vesele in žalostne, se mu stori milo pri srcu. Koliko gorja je moralo prestati slovensko ljudstvo od vseh strani: od obeh okupatorjev, pa tudi zaradi sprtosti in obračunavanja med brati in sestrami. Bili smo žrtev okupacije in revolucije. In ta je bila hujša kot okupator, saj okupator je bil poražen in je odšel, sprtost in razkol v narodu pa je ostal. Od tod te dni dvojni spomini tako različne vsebine.

Eni so se skrili za parolo OF (Osvobodilna fronta) in s tem pridobili posebno naše primorske fante in može. Od vojakov so pisali »še bo lušno!« in mislili na svobodo slovenske besede in misli. Partija pa je v resnici mislila na zmago mednarodnega komunizma, kot so v Opatjem Selu dne 9. septembra 1943 peli: »Tito naš, Stalin naš. Slovenija sovjetska bodeš ti!«

Na drugi strani so prihajali glasovi iz Ljubljanske pokrajine. Slišati je bilo glasove in poročila o grozodejstvih, ki danes odkrito o njih govorijo in se teh žrtev spominjajo. In nastalo je prepričanje, da lahko Belcebuba s hudičem izženeš. V tem prepričanju so se dali zapeljati in so se povezali z okupatorjem. Od tod smrtna razklanost v ljudstvu. Primorska sicer se ni razklala tako hudo kot npr. Kranjska, razklala pa se je. Ni bilo več enotnosti, kot je bila za časa fašizma. Zadržali smo v prisotnosti ciljev boja zoper okupatorja, posebno ko smo po 8. septembru tudi pri nas doživljali prva nerazumljiva obračunavanja z nedolžnimi osebami. Tako sem v Opatjem Selu doživel, da je bila prva žrtev domačih partizanov šestnajstletno dekle in za njo še njeni starši. Kaj so zagrešili? In pozneje cerkljanske žrtve z obema kaplanoma? Čemu? Pa ostali?

Naše fante je mobilizirala italijanska vojska in so se zanjo borili na vsemogočih frontah od Rusije do Libije ali pa so ždeli v »posebnih bataljonih«. Po 8. septembru so mnogi odšli v gozd ali so se pozneje priključili k Prekomorskim brigadam. Toda niso šli, da bi se bili za Leninovo brado, kaj šele za Stalinove brke, temveč za svobodo Primorske in Istre v demokratični Evropi, očiščeni fašizma, nacizma in tudi boljševizma. (Aleksander Nardin, Delo, 11. septembra)

Pretiravanja in zmote so bili na eni in drugi strani. Priznajmo si to. Zato dajmo čast najprej padlim in pomorjenim brez izjeme, vsem čast in spomin in molimo zanje. Naj mrtvi pomagajo pogasiti ogenj razprtij.

K. Humar

MOČ MIRU

Končno je prišlo do sporazuma med Izraelci in Palestinci

Dogodki v svetu so nas znova presenetili. Podobno kot padec berlinskega zidu in vsega ostalega, kar je ta prinesel pred nekaj leti, ko so vsi napovedovali sovjetskemu sistemu še dolgo življenje, tako je podpis mirovnega sporazuma, do katerega je prišlo v ponedeljek v Washingtonu med Izraelci in Palestinci, presenetil ves svet. Palestinski voditelj Arafat in izraelski premier Rabin — oba sta živa simbola vsega palestinskega na eni strani ter judovstva na drugi, oba sta bila aktivno vpletena v boj — sta si segla v roke v znak sprave. Tako sta, žal mnogo prepozno, potrdila, da je mir močnejši od vojne.

Prekinila sta vojno stanje, ki traja skoro 100 let, eden drugemu sta priznala, da ima nasprotnik pravico do mirnega življenja in razvoja in s tem naredila prvi korak k pomiritvi. Ko sta se njuni roki stisnili v gesti, ki je bila še do pred kratkim nemogoča, sta si dejala, da je to šele prvi korak k resnično drugačnim odnosom. Veliko nesporazumov in trm z ene in druge strani bosta morala še premagati, sprijazniti se z novimi nepotrebni atentati in nasiljem skrajnežev na obeh straneh ter z nedolžnimi žrtvami, premagati skepsu nevarnih Tomažev in postaviti na noge prve oblike sodelovanja. Toda storjeno je bilo prvo dejanje, ki bo omogočilo vse nadaljnje korake in bo dalo možnost judom in muslimanom, da začno pozabljati na vse gorje, ki so si ga prizadejali drug drugemu.

Ni bilo lahko to dejanje, saj nista premagovala samo lastnega odpora in čustvovanja ter pozabljala besede in grožnje, ki sta jih sama leta in leta podpisovala in izrekala s trdimi besedami pred vsem svetom. S stiskom roke sta obvezala vsak svoj narod in mu postavila nove cilje, ki vodijo v drugačno prihodnost.

Predvsem se bodo morali ljudje na eni in drugi strani odpovedati stoletnemu sovraštvu in začeti misliti v smislu gradnje nečesa novega, ki bo nujno vodilo do večjega obojestranskega spoštovanja in priznavanja pravic, kar je predpogoj za vsako pravo sožitje. To še ni ljubezen, vendar pa od nje nismo daleč. To je zgodovinski pomen sporazuma, ki so ga Palestinci in Izraelci podpisali v ponedeljek. Revolucionarno dejanje za muslimane in jude, toda tudi jasen očitek in poduk za vse tiste kristjane, ki se tik pred začetkom tretjega tisočletja še ne znajo prebiti mimo nacionalne mržnje in sovraštva do pravega miru s sosedom in bližnjim, pa naj bo še tako drugačen.

Brezposelnost - novo uboštvo

Položaj škedenjske železarne ni brezupen, je pa v nevarnosti. Kaže, da se vlada ne namerava držati sprejetih obvez

Ekonomska kriza, ki jo doživljamo, je vsesplošni svetovni pojav. Prav tako je z njo povezana naraščajoča brezposelnost ogrozila vse dežele, bodisi v zahodnem svetu, ki je naravnano na tržnem gospodarstvu, bodisi v vzhodnih državah, kjer v propadlem kolektivističnem gospodarstvu komaj uvajajo sistem tržnega gospodarstva in privatizacijo proizvodnih sredstev. V tem okviru so vzhodne dežele, vključno s Slovenijo, v še težjem položaju kot industrijsko razvitejša zahodne države.

Računajo, da bo v letu 1994 v mnogih deželah brezposelnost močno presešla celo 15 od sto delazmožnih ljudi. Prizadeti so ne samo mladi, ampak tudi odrasli.

Vrtoglavi porast brezposelnosti je vzročno povezan z zmanjšanim obtočkom trgovanja: z znižanjem izvoza in z upadom notranje potrošnje. Ker podjetja manj prodajajo, so prisiljene v manjšo proizvodnjo ali pa celo v zaporo obratov. V obeh primerih veliko število delavcev ostane na cesti in brez zaslužka. Zdi se, da živimo v začaranem krogu, iz katerega ni videti izhoda.

Za rešitev krize brezposelnosti si prizadevajo vlade, delodajalci, sindikati, politične stranke in druge organizirane družbene skupine, ki vsaka iz svojega zornega kota predlagajo ali izvajajo raznolike ukrepe ali zakonske predpise.

Ključni problem je, kako pridobiti sredstva za ustvarjanje novih delovnih mest. Govori se o večjem davčnem pritisku, o zamrznitvi plač ali celo o znižanju plač z zmanjšanim delovnim urnikom, o solidarnostnem posojilu, o znižanju obresti pri posojilih v bankah, o klestenju stroškov za javne storitve (zdravstvo, pokojnine, šolstvo itd.), o znižanju bremena za socialne dajatve v korist podjetij...

Za povprečnega državljana je težko presojati veljavnost tega ali onega ukrepa ali predpisa. S socialno-etičnega vidika pa lahko iznesemo samo nekaj ugotovitev, ki so morda potrebne razmisleka za vsakega izmed nas.

V zadnjem desetletju, zlasti v razvitih deželah, smo prav gotovo živeli v blagostanju in razsipništvu, ki je krepko presegalo dejanske zmožnosti in razpoložljiva sredstva, pogosto na račun nerazvitih dežel, kjer je milijone ljudi umiralo od lakote. Morda je sedanja svetovna ekonomska kriza tudi posledica takega krivičnega ravnovesja na našem planetu. V Italiji je krizi prav gotovo botrovala tudi neenakomerna porazdelitev dohodkov in dobrin, korupcija, davčne utaje, sebičnost privilegirancev itd.

Vsekakor bo v sedanjem kritičnem stanju morala cela skupnost prispevati za pridobitev zadostnih sredstev in denarja, ki so potrebni za ustvarjanje novih delovnih mest. Nova delovna mesta so moralna nuja, na katero so v zadnjih dneh opozorili tudi vidni italijanski cerkveni predstavniki.

Če kdaj, je gotovo ta trenutek tisti, ko bomo morali dejansko uresničiti krščansko socialno načelo solidarnosti: vsak posameznik bo moral, posredno ali neposredno, žrtvovati del svojih sredstev za odpravo brezposelnosti, ki jo nekateri sociologi imajo za sodobno obliko uboštva.

Po predvidenih ukrepih s strani vlade, bodo, žal, tudi tokrat v največji meri nosili breme šibkejši ekonomski sloji: odvisni delavci, mali obrtniki, ženske, upokojeanci.

Ivan Buzečan

Klara Asiška 1181/82 - 1253 Praznovanje 800-letnice rojstva

Ideal svetega Frančiška Asiškega privlači skozi stoletja mnoge, ki želijo usmeriti svoje življenje po Evangeliju. Prav na začetku frančiškovega gibanja je prisotna žena - Klara Asiška. Zelo zgodaj, že leta 1212 je zaslutila, da jo kliče Gospod na podobno pot, kakor jo je nekaj let prej pričel Frančišek s svojimi prvimi brati. Od takrat naprej sta bila Klara in Frančišek tesno povezana in odločena, da tako bogata skupni ideal in dajeta celovitost duhovnosti, ki je nastajala. Frančišek s svojimi brati oznanja evangelij, Klara pa živi s svojimi sestrami v popolnem uboštvi in v kontemplaciji v klavzuri (ločena od zunanjega sveta) poveljuje Boga in prosi za uspešnost pri oznanjevanju. Klara predstavlja ženski obraz, ženski način frančiškove karizme.

Danes, zaradi globljega poznavanja njenih spisov ne vidimo v njej le odsev njenega velikega brata, neki okras in dopolnilo njegovi duhovnosti, ampak predvsem osebnost, ki ima svojo lastno bivanjsko polnost in širino.

Ob praznovanju 800-letnice njene rojstva, ki se je pričelo 11.8.1993 in bo trajalo do 4.10.1994, bomo odkrivali v njej ženo, ki ima iniciativo, je pogumna, svobodna in duhovno enkratna. Vsi dogodki ob slavi 800-letnice so priložnost vračanja k izviru frančiškove karizme, so priložnost iskanja pristnih odgovorov, posodobljenega gledanja na položaj žene v družbi in Cerkvi.

Generalni predstojniki Frančiškoveh redov so pripravili v ta namen duhovno poslanico z naslovom Klara nova žena za nove čase. Ta jubilej naj bi znova opozoril na človeške in evangeljske vrednote, ki jih je živel Klara v svojem času - junaška izbira in odločanje, duhovna zrelost, modrost v izbiri življenjskih dobrin.

V poslanici je izražena tudi želja, da bi spremljala to jubilejno leto frančiškanska ustvarjalnost skladno z različnimi okoliščinami. Tudi v Sloveniji smo ustanovili pripravljani odbor za praznovanje Klarinega leta, ki bo uresničil, kolikor je mogoče.

Zaskrbljenost bosanskih škofov

Škofje iz Sarajeva, Banja Luke, Mostarja in Trebinja so imeli v Zabregu svojo škofovsko konferenco. Ob zaključku so izdali skupno Izjavo, katere bistvo je: »Ne moremo pristati na izginotje nad polovico organizirane katoliške Cerkve v Bosni-Hercegovini.«

Če se namreč izpelje razdelitev te dežele na tri republike po etničnem načelu, bodo izginili katoličani v predelih, ki bodo prišli v srbski del, in oni, ki bodo prišli v muslimanskega; katoličani bodo ostali le v delu, ki bo prisojen Hrvatim. Etnično čiščenje namreč pomeni, da moraš pripadati ali pravoslavni ali katoliški ali muslimanski veri. Če svoje vere nočeš zamenjati, se moraš izseliti. Vsi seveda ne bodo na to pristali, zato so se že začeli prestopi iz ene vere v drugo.

Na to opozarjajo bosanski škofje: »Nedvoumno poudarjamo, da v teh vojnih časih ne odobravamo kateregakoli prehoda iz ene verske skupnosti v drugo brez predhodne škofovske presoje od primera do pri-

če za naše slovenske razmere, dane podobe.

Ves čas pa spremljajo delo tega odbora sestre klarise same. Sestre, ki uresničujejo danes Klarin in Frančiškov ideal v zaprtosti in tihoti samostanskega življenja, vendar zelo blizu utripu življenja ljudi. Klarise na Slovenskem so s kontemplativnim in molitvenim življenjem častile Boga in spremljale delo manjših bratov in vse Cerkve od leta 1300 iz Mekinj pri Kamniku in Kopra, od leta 1320 iz Št. Vida pri Glini na Koroškem, od leta 1352 iz Škofje Loke in od leta 1656 iz ljubljanskega samostana.

Cesar Jožef II. je leta 1782 z odlokom o ukinitvi kontemplativnih samostanov, češ da so »za državni blagor brez koristi«, te samostane razpustil in tako je utihnila molitev klaris na Slovenskem. Slovenke, ki so želele živeti kot klarise, so morale od takrat odhajati v samostane na tuj. Po skoraj 200-letni odsotnosti so 1. aprila 1978 prišle klarise v Nazarje v Savinjski dolini. Od takrat naprej z večurno dnevno molitvijo poveljujejo Boga in kličejo blagoslov na Cerkev v Sloveniji.

Zanje in za nas, ki bomo slavili to jubilejno leto, je Klara učiteljica življenja, nova žena, nova luč na naši poti.

Dorica Sever T.M.M.

Deli svojo plačo s tistim, ki je nima!

To zdravilo predlaga v teh časih gospodarske krize škof iz Modene, msgr. Santo Quadri, ki je predsednik komisije za delo in socialna vprašanja pri Italijanski škofovski konferenci.

Svoj recept je razložil v desetih točkah. Glavna vsebina je solidariteta. Med drugim svetuje, naj bi se zmanjšalo število delovnih ur in višina plače, da bi dobili delo tisti, ki ga nimajo. »Ni dela za vse? Kdor ga ima, naj ga deli s tistim, ki ga nima. Vsi: parlament, vlada, sodniki, sindikati, podjetniki in državljani naj napravijo svojo dolžnost in naj bodo pripravljeni plačati svoj delež za premaganje krize.«

mera. Taki prehodi so ničevi, če se ne izvršijo v popolni svobodi. Zato odklanjamo vsak odlok, naj ga izda katerakoli civilna oblast, ki bi se na ta način v mešala v svobodo vesti. Prisostvujemo torej pojavu iz zadnje vojne, ko so ustaši s silo »prekrščevali« pravoslavne in obratno. Na Balkanu je res vse mogoče.

CERKEV OBSOJA POLITIKO DO BALKANA

Udeleženci posvetovanja sveta Evropske škofovske konference Rimskokatoliške Cerkve so v Pragi ostro obsodili politiko mednarodne skupnosti do Balkana. »Nova ureditev BiH, ki potrjuje z orožjem ustvarjene razmere, ne prinaša miru in je nesprejemljiva,« je zapisano v objavljeni deklaraciji srečanja, ki se ga je udeležilo 300 škofov, župnikov, redovnikov in laikov iz vse Evrope. »Rešitev spopada je trda preizkušnja za vse odgovorne, tako doma kot po svetu, pa tudi za Cerkev in verske skupnosti,« so še poudarili udeleženci posvetovanja.

Našli patra Marka Mohoriča

Pred dvema letoma je ob koncu oktobra na skavtski taborni šoli v Andreisu v dolini Valcellini v nejasnih okoliščinah izginil 31-letni pater Marko Mohorič, vnet pobudnik razvijajočega se skavtizma v Sloveniji in obenem velik prijatelj goriških skavtskih voditeljev. To, kar se je z njim zgodilo, je ostalo celi dve leti narazrešena uganka. Končno je v nedeljo, 5. septembra, njegove ostanke po naključju našel neki italijanski skavt, Dario Pogacini, v težko dostopni grapi pod skalno vzpetino, na katero se je podal na krajši izlet. Najprej je zagledal nahrbtnik, zraven tega pa lobanjo in nekaj kosti. V nahrbtniku je poleg drugega našel potni list in tako ugotovil, za koga gre. Takoj sta s prijateljem poklicala krajevne oblasti in preiskovalce, ki so v kratkem našli še druge kosti. Mladi ljubljanski duhovnik naj bi zdrsnil, se zakotalil in podlegel močnemu udarcu v glavo. V teku je sodna preiskava.

DG

Spomenik žrtvam revolucije

Tudi prebivalci župnije Črni Vrh nad Idrijo so se želeli spomniti žrtev svoje župnije, ki so umrle nasilne smrti v vojni, zlasti še tistih, ki so padli ob požigu farne cerkve 1.9. in nekaj dni pozneje, 5.9.1944. Postavili so jim lep spomenik pred farno cerkvijo, ki so ga odkrili in blagoslovili v nedeljo, 5.9., ob veliki udeležbi ljudi, zlasti še tistih, ki so razstreseni po svetu.

Najprej so jih priporočili pri sv. maši, ki jo je zanje daroval domači župnik Ivan Mozetič ob somaševanju zlasti duhovnikov-rojakov s Črnege Vrha. Pridigo je imel g. Joško Kragelj. V njej je pojasnil okoliščine papeža Pija XI. o komunizmu iz leta 1936, ki jo je poslal vesoljnemu svetu in z njo obvestil ljudi o grozotah, ki jih pod pretvezo svobode prinaša komunizem. Poslušalci so se čudili, kako je poglavar Cerkve točno napovedal vse, kar je hudega prinesla svetu ta komunistična zmota in kako so se dobesedno uresničile vse papeževe napovedi.

Plošča, ki so jo blagoslovili po maši, je izdelana po načrtu arh. Kvaternika. Ob njej so spregovorili še razni govorniki, pevci pa so zapeli nekaj ubranih pesmi. Kot poročajo, so nekateri tej spominski plošči z imeni žrtev nasprotovali in grozili, da jo razbijejo, zato je tudi eden izmed govornikov rekel, naj le pokažejo svojo kulturo, ko celo posmrtnim spominom ne prizanašajo.

Naj vsi, ki so na plošči napisani, in tudi ostali, ki so razstreseni po naši zemlji, počivajo v miru.

c.f.

ŽIVIMO S CERKVIJO!

Sv. Robert Bellarmino

Naši starejši ljudje (res starejši) so poznali veliki in mali katekizem. Iz njiju so se učili verskih resnic in moralnih navodil za življenje. Sčasoma je ime »katekizem« ostalo kar pozabljeno. Nastali so učbeniki za verske resnice in podobno.

Prva slovenska tiskana knjiga je bil Trubarjev Katekizem (1550). V njem je najpomembnejši slovenski protestantski pisec zbral in uredil najnujnejša slovenska liturgična besedila za novi (protestantski) način bogoslužja ter dodal nekaj besedil o novi veri. Leta 1555 je izšla druga, temeljito predelana Katekizma, ki po Lutrovem katekizmu v obliki vprašanj in odgovorov povzema poglobljene nauke nove vere. Leta 1567 pa je Trubar izdal Ta celi Katechismus, slovenski prevod celotnega Lutrovega katekizma.

V odgovor na Lutrov katekizem so morali katoličani izdati svoj katekizem, ki naj bi bil pravi učbenik s kratkim, jasnim in preglednim naukom. Najboljše katekizme je sestavil nemški jezuit sv. Peter Kanizij (1521-1597), ki so bili prevedeni tudi v slovenski jezik. V Italiji je po naročilu papeža Klementa VIII. sestavil zelo dober katekizem sv. Robert Bellarmino (1542-1621). Temu so sledili še drugi in 7. dec. 1992 je papež zelo slovesno predstavil novi Katekizem katoliške Cerkve. (Čakamo na slovensko izdajo tega Katekizma!)

Sv. Robert Bellarmino je bil iz mesta Montepulciano v Toskani. Še mlad je stopil k jezuitom. Izredno nadarjen je hitro napredoval v študiju in še predno je prišel do duhovništva, so ga uporabljali za profesorja in govornika. Ko je postal škof in pozneje kardinal, je bil v službi Cerkve. Naprti so mu neprijetne naloge: spore vladarjev, obrambo jezuitskega reda, Galilejev primer, teološke spore in še kaj.

Vmes si je še našel čas, da je pisal razprave in knjige. Proti koncu življenja je vsako leto opravil tridesetdnevne duhovne vaje in vsako leto napisal kakšno knjigo.

Robert Bellarmino je umrl v Rimu 17. septembra 1621. Pokopan je v cerkvi sv. Ignacija. V isti cerkvi je grob sv. Alojzija, ki je bil njegov učenec, in grob sv. Janeza Berckmansa. Njegov god obhajamo 17. septembra.

Za svetnika ga je razglasil šele 300 let po smrti papež Pij XI. leta 1930, leta 1931 pa za učitelja sv. Cerkve. Svetnik je stal na svojih nogah, mislil s svojo glavo, a bil je vdan družbi in Cerkvi z vso dušo. Kako potrebne lastnosti za današnji čas!

I. šk.

Kačičnica 1993

Praznovanje Marijinega rojstva v Kačičah pri Divači v rodni župniji je bilo letos posebno slovesno. Domačini so nabavili dva nova zvonova, posvečena Brezmadežni in sv. Cirilu in Metodu, ki ju je slovesno blagoslovil koprski škof Metod Pirihi. V homiliji je škof orisal pomen in vlogo zvonov v farnem življenju. Vernike je pohvalil za zavzeto sodelovanje v župniji ter jih vzpodbujal k nadaljnjemu trudu za duhovno rast in prenovi župnije.

Slovesnost je oplemenitilo dovršeno petje rodniškega mešanega in otroškega zbora.

Dosedanjemu župniku v Rodiku Lojzetu Križičniku gre vse priznanje, da je častljiva božjepotna cerkev zablestela v svoji zunanji podobi, kakor tudi da bodo novi zvonovi vernikom lepšali njihov vsakdan.

Novemu župniku Milanu Preglju pa Bog daj obilo svojega blagoslova in varstva na novem delovnem mestu.

E. Race

Župnija Dekani slovesno obhaja 500-letnico svoje posvetitve 1493 - 1993

Zunanost cerkve in zvonika je praznično pripravljena in popravljena. Tudi tlak je nov, ves okvir božje stavbe je očiščen in prenovljen, da je postal bolj prikupen in privlačen. Krajevni župnik g. Cvetko Valič je s svojimi verniki in vaščani, ki bivajo v Trstu, pripravil dan proslave.

V soboto, 18. septembra, bo v

cerkvi koncert pevskega zbora Obala.

V nedeljo, 19. septembra, bo ob 16. uri slovesno maševanje, ki ga bo vodil koprski škof msgr. Metod Pirihi. Med mašo bodo peli združeni pevski zbori pod vodstvom Rada Čuka.

Po maši bo sledil v dvorani kulturni program.

Izzivi v današnji Cerkvi

Tudi veliki dogodki nas danes ne presenečajo več, kajti sledijo si brez premora. Izraz »zgodovinski dogodek« je že izrabljen, vendar vsakodnevna kronika beleži vedno nova poglavja - za zanamce bo to zgodovina.

V sredini teh dogodkov je tudi Janez Pavel II., planetarni duhovnik do skrajnih zemeljskih meja. Današnjemu človeku oznanja in potrjuje nauk razodetja in odrešenja, vabi državljane, naj si čedalje bolj prizadevajo za blagor narodov in mir v svetu.

Važni »zgodovinski dogodki« v avgustu in septembru so bili: Denver, obisk japonskega cesarja pri papežu, povabilo kardinala Etchegaraya na obisk Kitajske, papežev pastoralni obisk v pribalstkih državah.

DENVER

Kot smo že poročali, se je v tem mestu zbralo na 8. srečanju mladih iz vsega sveta okrog pol milijona ljudi.

Pobudo za mednarodna mladinska srečanja je dal sam sv. oče že leta 1984. Sam jih je označil takole: »Ta mednarodna srečanja niso običajni obredi, temveč se rojevajo iz globoke potrebe in imajo svoj izvor v srcu človeškega bitja.«

Nenehna človekova vprašanja zahtevajo jasen odgovor, ki ga lahko daje le On, novi človek - Kristus. Kristus nas vabi, naj uresničujemo pogumne in odgovorne izbire, ki lahko pripomorejo pod vodstvom Sv. Duha k usmeritvi bodočnosti človeštva.

Mladina, ki je v Denverju dobila posebno pooblastilo za pastoralno delo v svojem okolju, se je vrnila na svoje domove pripravljena na nove podvige. Ona bo kvas v testu krajevnih Cerkvi.

OBISK JAPONSKEGA CESARJA PRI PAPEŽU

Če upoštevamo japonske razmere in svojstvenost šintoistične vere, ki ji cesar pripada, je obisk japonskega cesarja pri papežu izredne važnosti. S svojim prihodom v Castelgandolfo je sedanji cesar Akihito vrnil obisk, ki ga je Janez Pavel II. opravil 24. februarja 1981 na Japonskem pri tedanjem cesarju Hirohitsu.

Sprejem v Castelgandolfu je bil nad vse prisrčen in manj protokolaren. Cesar se je spomnil papežev molitve v Hirošimi, ki ga je povsem prevzela.

V pogovoru, ki je potekal v francosčini, so obravnavali predvsem prizadevanja za mir med Vzhodom in Zahodom. Papež je poudaril, da si moramo skupno prizadevati za prijateljstvo med narodi.

NOVI STIKI S KITAJSKO

Kitajski minister za šport Wu Shaizu je povabil kardinala Rogerja Etchegaraya, predsednika papeževga sveta »Justitia et pax« in »Cor unum«, na otvoritev 7. narodnih iger. Petdnevni kardinalov obisk je jasen izraz želje in volje po tesnejšem dialogu med Kitajsko in Svetim Sedežem. Kot je sam kardinal izjavil, se je na srečanjih z različnimi krajevnimi osebnostmi stalno ponavljala beseda: prijateljstvo.

Čeravno ni bil ta obisk uradnega značaja in ga tisk ni obravnaval, je vendar uvod v nadaljnje zблиževanje.

Joaquin Navarro, glasnik Sv. Sedeža, je v zvezi s tem obiskom izja-

vil: »Že več časa obstajajo posebni stiki med Ljudsko republiko Kitajsko in Svetim Sedežem, zadnje čase so se kar ojačili.«

OBISK PRIBALTSKIH DRŽAV

61 mednarodnih potovanj, 111 obiskov italijanskih mest, na tisoče kilometrov poti po svetu, desetine držav in stotine obiskanih mest je obračun papeževih srečanj s kristjani celega sveta. In sedaj še najbolj zaželen in že dvakrat onemogočen obisk v deželah nekdanje Sovjetske zveze: v Litvi, Latviji in Estoniji. Obisk je bil ekumenskega značaja, saj v Latviji in Estoniji prevladujejo luteranci in pravoslavci.

Janez Pavel II. je obiskal dežele mučencev in pregnanega ljudstva; kraje, kjer so spremenili cerkve v vojašnice, skladišča ali muzeje.

V Litvi je s posebnimi občutki nagovoril krajevne duhovnike, med njimi so bili tudi pravi živi mučenci, z besedami: »Uri prisilnega molka o Bogu sledi sedaj čas pogumnega oznanjevanja ter obnovitve božjega kraljestva z vašim osebnim pričevanjem. Toda križ in trpljenje ne bosta prenehala, preizkušnjam preteklosti bodo gotovo sledile še nove - danes in jutri. Bodite močje odpuščanja in sprave. Za vas ne sme biti ne zmagovalcev ne poražencev, temveč le osebe, ki naj pripomorejo k rešitvi iz zablod.«

Izobražencem pa je med drugim dejal: »Imamo za seboj dolgo zgodovino, polno trpljenja, in čutimo živo potrebo po gledanju v prihodnost. Spremljati nas mora zgodovinski spomin, zavest tega, kar smo prestali v dolgih desetletjih, v katerih je tudi vaša dežela občutila teže neizprosne diktature.«

Janez Pavel II. je poromal tudi v Siaulai, na znameniti »grič križev«, kjer so postavljeni tisoči križev, ikone, rožni venci in pisane prošnje.

Ta edinstveni »grič« je nastal leta 1863, v letu, ko so Rusi s kruto silo zatrli vstajo litvanskega naroda. Odtlej je ljudstvo stalno postavljalo vedno nove križe v znamenju molitve in upanja - v spomin na številne žrtve. Leta 1961 so komunisti zrnali te svetinje, toda narod je polagoma obnavljal to starodavno navado in postavljaval nove križe. Leta 1973 je komunistični režim zopet s silo zrnjal ta grič, a je zopet »vstal«.

Globoko ganjen je Janez Pavel II. počasi stopal po 39 lesenih stopnicah, ki vodijo do vrha griča, kjer stoji v spomin na papežev obisk bel Kristusov kip s križem in z napisom »V tem znamenju boš zmagal«.

Zbrano množico je papež takole nagovoril: »Zbrali smo se na griču križev, da se spomnimo vseh sinov in hčera vaše zemlje, vseh nedolžno obsojenih, pregnanih, mučenih, umorjenih. Obsojali so nedolžne ljudi. V vaši domovini je divjal krut sistem s totalitarno silo, sistem, ki je tlačil in poniževal človeka.«

Po maši je papež prišepnil krajevnemu škofu: »Sem bi morala priti vsa Evropa, ves svet.«

Papežovo potovanje po treh državah je spremljal poseben zastopnik moskovskega patriarha, pop Sergej Jzablitsjev, ki je papežu povedal, da so pozitivno odjeknile njegove besede v moskovski pravoslavni Cerkvi.

V Rigi je papež povabil vernike in oblasti, naj bodo do vztrajni do Rusov, ki živijo v državi, da bi bili deležni

istih pravic. Pripadnikom vseh treh Cerkva je zaklical: »Vaše Cerkve doživljajo sedaj poseben trenutek milosti, rekel bi novo stvarjenje po dolgih letih trpljenja in križev.«

Med množico so bili tudi verniki iz Moskve z napisom: Moskva pričakuje rimskega papeža.

Nad vse doživeto je bilo ekumensko obhajanje z luteranci in pravoslavci. Estonija velja za najmanj verno deželo v Evropi: tu prevladujejo luteranci. In vendar je nepričakovano veliko ljudi prisostvovalo papeževemu obisku, ker vidijo v tem papežu človeka, ki jim lahko pomaga, predvsem v verski rasti.

ZAKLJUČNA MISEL

Viden uspeh tega potovanja je med drugim tudi zблиžanje s pravoslavni verniki. Moskovski patriarh je posebej poudaril, da si želi nadaljnega dialoga med obema Cerkvama, dokler ne bi vzpostavili normalnih stikov na vseh ravneh. Obstajajo še ovire, toda pripravljenost za dialog je resnična.

Po maši v Tallinu je papež ponovno poudaril, kako morajo veliki in mali narodi uživati iste pravice. S tem papež ni mislil na preteklost, temveč na prihodnost Evrope, kjer morajo biti tudi male države enakopravne velikim. Evropske ustanove, različne vlade in ljudstva naj po svoji uvidenosti uporabljajo mednarodna sredstva, ki bodo zagotovila pravičen red.

Seveda ni papež teh besed namenil samo zbranim poslušalcem, temveč se je s svojimi besedami obrnil do vseh narodov.

Bog daj, da bi to slišali in sprejeli tudi v naši državi. V opisanih dogodkih so nedvomno zametki bodočih sprememb.

V sredini vseh teh dogodkov smo vsi mi; vsakdo izmed nas pa je poklican, da jih ovrednoti in uresniči v svojem okolju.

Dušan Jakomin

Slovensko zastopstvo v Strasbourgu

V sredo in v četrtek je bilo v Palači Evrope v Strasbourgu skupno zastopstvo Slovencev iz Italije. Predstavnostvo vseh političnih in družbenih komponent, razširjeno še na izvoljene predstavnike in nekatere druge zastopnike slovenske manjšine, želi opozoriti na odprta vprašanja narodne skupnosti tudi Evropski parlament in Svet Evrope.

Delegacija, ki je sogovornikom izročila skupno spomenico, je v sredo srečala zastopnike političnih skupin v Evropskem parlamentu in predsednike nekaterih komisij, tako tudi medstrankarsko skupino za manjšine. V četrtek sta jo sprejela glavna tajnica Sveta Evrope Lalumièreova in pa vodja urada Sveta Evrope za človekove pravice. Sledila so še srečanja z diplomatskimi zastopniki Slovenije in Italije, tržaškim evropskim poslancem Rossettijem in drugimi osebnostmi.

Posvet na Bledu

V soboto, 4. septembra, se je na Bledu odvijal pomemben posvet o turizmu, ki so se ga udeležile delegacije sosednjih držav Slovenije. Na posvetu sta bila zastopana tudi Slovenska skupnost z deželnim predsednikom Marjanom Terpinom in Svet slovenskih organizacij s predsednico Marijo Ferletič, ki je tudi kratko posegla glede mednarodnega obmejne sodelovanja, in prof. Humbertom Mamolom.

Posvet, ki se vključuje v leto turizma, je organizirala stranka krščanskih demokratov, ki je imela 5. sept. v Bohinju svoj 4. tabor. Udeležila se ga je tudi delegacija iz Italije. Celotna skupina iz Italije je v soboto zvečer obiskala Brezje in prisostvovala izvedbi Pergolesijevega Stabat Mater v izvedbi komornega orkestra in ženskega zbora Carnium ter solist Olge Gracelj in Sabine Hajdarevič pod taktirko Petra Škrjanca. Koncert, ki se ga je udele-

žil tudi ljubljanski metropolit dr. A. Šuštar, sta organizirali vodstvo bazilike Marije Pomagaj na Brezjah in Združenje prijateljev umetnosti dekanije Tržič Lumen ob obletnici kronanja Marije na Brezjah.

V nedeljo pa so vse delegacije po ogledu Bleda pristostvovala sv. maši na Blejskem otoku, med katero so peli udeleženci posveta samega. Po svečanem kosilu na otoku, na katerem so bili prisotni tudi gostitelj Lojze Peterle z ministri KD, so se delegacije pomaknile v Bohinj na Tabor, kjer je ob več tisoč glavi množici (110 avtobusov in številna osebna vozila) spregovoril predsednik krščanskih demokratov Lojze Peterle. Žal je popoldanski dež pokvaril lep program, na katerem je sodelovalo več skupin.

Udeleženci posveta so se vrnili na svoje domove polni lepih vtisov, spoznanj in načrtov.

Nevarnost klestenja prispekov za manjšino

Novi finančni zakon, ki ga je predložila Ciampijska vlada, je povzročil veliko zaskrbljenost tudi v vrstah slovenske narodnostne skupnosti. Kaže, da bo prispevek za ustanove naše manjšine za polovico nižji kot doslej. Zato je slovenski človek še bolj zaskrbljen kot povprečni italijanski državljani: poleg zaskrbljenosti zaradi značaja finančnega zakona, ki odseva sedanji težki trenutek, kateremu botruje vse globlja gospodarska in socialna kriza, je tu še bojazen, da bo s tem precej oteženo delovanje naših osrednjih kulturnih in družbenih ustanov.

O vprašanju znižanja prispevkov za naše ustanove objavljamo tudi sporočilo stranke Slovenske skupnosti.

Urnik poduredništva Katoliškega glasa v Trstu, ul. Donizetti 3: vsak ponedeljek in torek od 9. do 12.30. Telefonska številka 040 - 370.846, fax 040 - 633307.

ŠIRI KATOLIŠKI GLAS

NOVA PESEM ZA BLIŽINE IN DALJAVE Praznik v Črnomlju ob 80-letnici Vinka Beličiča

Padavine se bodo razširile nad vso Slovenijo, se je glasila vremenska napoved za petek, 10. septembra. Za Belo krajino pa ta mokri obet ni obveljal. Le malo je poškopilo, potem pa smo imeli dovolj sonca, da je bilo tudi po tej plati lepo, ko se je v Črnomlju dogajalo nekaj posebnega.

V rojstnem mestu je bil povabljen, sprejet in počaščen »Vinko Beličič, slovenski pesnik in pisatelj, naš rojak«, kot je javljal velik napis v dveh prireditvenih prostorih, v mestni knjižnici in v glavni hotelski dvorani. In v obeh primerih je šlo pristrčno in strokovno zares.

V knjižnici je bil na policah in pod steklenimi zakrovi razstavljen domala »ves Beličič«: vse njegove knjige, vse revije in zborniki pa skoraj vsi časniki, v katerih je kdaj objavljaj najprej doma in potem v zamejstvu in zdomstvu. Še rokopisne unicate in celó gimnazijsko šolsko nalogo so v ljubljanskih in novomeških arhivih odkrile marljive roke knjižničarke gospe Irene Muc.

V hotelski dvorani pa je bil zatem literarni večer z recitacijami Beličičeve poezije in proze ob glasbeni spremljavi. Umetnikovo življenje in delo je orisal prof. Janez Mušič, sicer pa je bil glavni povezovalc obeh

prireditvev mag. Janez Kramarič. Slavlencu je dal na topel in temperamenten način razumeti, da ga rojstno mesto spoštljivo in hvaležno sprejema po dolgem razhodu in dolgem molku, ki sta bila nenaravno vsiljena od neprijaznih časov. Izbrane in občutene so bile tudi pozdravne besede črnomaljskega župana ing. Martina Janžekoviča.

Vinko Beličič se je vsem, ki so ga tako prijazno počastili ob osemdesetletnici, zahvalil na njemu lasten način: preprosto in premišljeno. Še kar precej dobro mu je uspelo zakriti ganjenost, ni pa mogel skriti svoje velike sreče.

Naslednjega dne so se več kot simbolične vrnitve v rojstno mesto po dodatni pristrčni liniji veselili tudi jubilatovi stari prijatelji in sorodniki. Poseben odbor, ki ga je vodil gospod Tone Berkopec, je bil iz bližnjih in daljnih krajev sklical drage ljudi iz mladostnih časov, pa še na to ni pozabil, da so pri »Müllerju« prišle na mizo dobrote, za to prilžnost formalno označene kot »belokranjsko kosilo za 80. obletnico rojstva Vinka Beličiča«. Pred razhodom je še enkrat spregovoril slavljenec. Med drugim je poudaril, da se mu prva in druga domovina, kot je doslej doje-

mal svoj življenjski čas in prostor, po črnomaljskem doživetju zdaj spet povezuje v sklenjeno enoto.

Dve uri pred tem pa se je nenadoma oglasil zvon male cerkve svetega Jerneja, apostola na Otovcu pod Rodinami, kjer nedaleč od tam še danes stoji skromna hišica Beličičeve mladosti. V svetišču, ki ga odprejo le na redke praznike, je jubilanta in njegove svojce in prijatelje pozdravil črnomaljski dekan Vinko Podbevšek. Po zahvalni molitvi in domačem petju so potem iz klopi drug za drugim prihajali ljudje od blizu in daleč, vsak na svoj način so povedali, da imajo Vinka Beličiča radi in da ga spoštujejo.

Zunaj so se potem vsi zbrali ob grobu pesnikove matere, kar sami od sebe so se utrnili verzi pa spet molitev in pesmi. Iz lin se je tiho oglašal navček, ki pa se je nazadnje prelil v veselo pritrkavanje. Zaplavalo je čez ajdovo polje, mimo jablan, brez in vinogradov, pod samo nebo, do ptic z že jesenskim spreletanjem. Nekaterim se je zazdelo, da ima tista bronasta melodija začuda enak ritem kot eden najbolj znanih Beličičevih verzov:

»O moje Rodine, kako vas je ustvaril Bog!« **Saša Martelanc**

Skupni slovenski dan za duhovne poklice

Kot smo mi, goriški in tržaški kristjani v ponedeljek, 6. sept., imeli svoj dan za poklice, tako so ga imeli v Sloveniji v soboto, 11. sept., na Sveti Gori, na Brezjah in na Ptujski Gori po enotnem sporedu za vse tri slovenske škofije.

Med potjo na Sveto Goro je večina romarjev opravila sv. križev pot. Bili so razdeljeni v tri skupine: ko je ena odmolila, je prišla na vrsto naslednja.

Po prihodu na Sv. Goro je bila najprej ura molitve in ob 11.30 slovesna sv. maša, ki jo je vodil škof msgr. M. Pirih ob somaševanju mnogih duhovnikov, ki so romarje pripeljali iz bližnjih in daljnjih župnij. Lepo so vršili svoje opravilo številni strežniki, ki so prišli iz idrijsko-cerkniške dekanije. G. škof je polagal vsem Marijinim častilcem na srce stalno molitev in delo za poklice skozi vse leto, ker bo le vztrajna in zaupna molitev obrodila zaželene sadove.

Ob 14. uri so zaključili romanje s petimi litanijami M.B. in blagoslovom. Bog daj na priprošnjo M.B., ki so jo prosili na treh škofijskih božjih poteh, da bi v mladih fantovskih in dekliških srcih zagorel ogenj božje ljubezni in bi spoznali, da je posvetitev življenja Bogu najlepši dokaz ljubezni do Boga in lastnega naroda.

m.k.

Tiskovno poročilo SSO

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij se je sestel na svoji prvi jesenski seji v sredo, 8. septembra, na sedežu v Gorici. Na seji, ki ji je predsedovala Marija Ferletič, so prisotni člani obravnavali vrsto tekočih vprašanj, ki zadevajo celotno slovensko narodno skupnost v Italiji.

Na dnevnem redu so bila najprej poročila predsednika. Tako je Marija Ferletič poročala o raznih srečanjih, med drugim o udeležbi na posvetu o turizmu na Bledu v sklopu Tabora Slovenskih krščanskih demokratov. Z vprašanjem refinansiranja zakona za obmejna področja in zakonske zaščite je predsednica seznanila senatorja Piccolija in poslanca Carpeneda in Colonija. Prav tako je med drugim seznanila člane s pismom toskanskega parlamentarca DC Balocchija, ki je član ustavne komisije poslanske zbornice in se zanima za manjšinsko problematiko.

Skupni zakonski osnutek bo kmalu poromal v rimski parlament, kjer naj bi ga predložili parlamentarci raznih strank, med njimi tudi predstavniki narodnih manjšin. S tem v zvezi je tekla beseda o obisku italijanskega zunanjega ministra Andreatte pri slovenskem kolegu Peterletu na Bledu z zadevno pripravo. Tudi na tem področju bo treba opraviti še veliko dela, ta mesec pa je tudi na programu srečanje z zunanjim ministrom Andreatto.

Izvršni odbor SSO je posvetil del seje tudi vprašanju Slovencev v videmski pokrajini. SSO se je v Žabnicah udeležila srečanja treh dežel, še prej pa srečanja slovenskih krščanskih izseljencev. Zaveda se, da je treba posvetiti posebno pozornost Slovincem v Kanalski dolini, kjer od Ukeve do Žabnic in Trbiža slovenski domačini ohranjajo svojo besedo in pesem. Tekel je še razgovor o konkretni rešitvi sedeža SSO v Benečiji.

Gorica ima novega prefekta

Od ponedeljka, 13. septembra, ima Gorica novega prefekta Francesco de Mattea. Francesco de Matteis prihaja iz Benetk, kjer je pet let deloval kot vladni komisar. Že prvi dan svojega prihoda v Gorico se je srečal z nadškofom A.V. Bommarcom in županom Tuzzijem ter drugimi civilnimi in vojaškimi osebnostmi.

Biserna poroka

V Dolu sta obhajala 60 let poroke Emil Vizintin ter Melanija Vizintin, oba rojena v Dolu. Pred 60 leti sta si obljubila večno zvestobo v cerkvi sv. Andreja v Opatjem Selu, kamor je spadal Dol do razmejitve leta 1947. Tej obljubi sta ostala zvesta vseh 60 let v zgled mladini, ki se tako rada zateka k razporoki, kakor da bi bila razporoka zdravilo za nesporazume v zakonu. Ti so neizogibni, saj smo ljudje, vprašanje je le, kako znata zakonca take nesporazume med seboj reševati. Ne z nezvestobo in potem z razporoko, temveč v medsebojnem potrpljenju in dialogu ter v molitvi za srečno skupno življenje.

Zakonca Vizintin sta imela pet otrok, ki so se z njima poveselili ob biserni poroki v soboto, 11. septembra, skupaj z vnuki in vnukinjami. Oba slavljenca sta še pri dobrem zdravju in zvesta udeleženca pri nedeljski maši. Sorodnikom in znanecem se z voščili pridružuje tudi naš list, ki ga zvesto bereta.

Naše žene so se srečale

Preteklo nedeljo je bila v Zavodu sv. Družine tradicionalna duhovna obnova za žene in družbenice. Obnovo je vodil g. Vinko Klančar, lazarist, nekoč na Mirenskem Gradu; sedaj živi v Celju. Z vedno mladeniško besedo je utrjeval v dobrem naše dobre žene in družbenice, saj spreobrnjenja niso potrebne, ko spadajo med najzvestejše udeležence pri sv. mašah in pri drugih pobožnostih. Potrebne pa so, da se vsaj enkrat na leto oddahnejo od vsakdanjih opravil in tudi da se med seboj srečajo, saj se ne vidijo tudi po celo leto. Hvaležni smo gospodu misijonarju za vse dobro, ki ga je storil, in upamo, da bo še prišel med nas, kot je obljubil ob slovesu.

Zmanjšanje števila šolskih razredov

Minister za šolstvo Jervolino predvideva, da bo treba v treh letih zmanjšati število razredov za 56.034 enot. Glavni vzrok za zapiranje razredov so šolski otroci in dijaki, ki jih je vsako leto manj.

Ta vladni sklep je povzročil veliko skrb med učnim osebjem. Zaposlenost za stalno osebje ni v nevarnosti, številni suplenti pa bodo ostali brez dela.

Spet primer stekline na Goriškem

Ni dolgo, kar so na Oslavju našli mrtvo lisico, okuženo s steklino, zato je goriški župan izdal ukaz, ki prepoveduje prosto gibanje psov. Poleg tega opozarja vse lastnike domačih živali, da takoj sporočijo pristojni zdravstveni službi, če ugotovijo neobičajne znake v njihovem vedenju. Proste živali, ki jih bodo polovili, bodo zaprli in bodo dva meseca pod nadzorstvom.

Violinski natečaj Lipizer v Gorici

Med velike kulturne, posebej glasbene manifestacije v naši deželi se uvršča tudi mednarodni violinski natečaj »Rodolfo Lipizer« v Gorici, ki je letos doživel že svojo dvanajsto izdajo. Ob samem natečaju pa je bil kot navadno na sporedu tudi mednarodni simpozij o violini, ki je letos posebej obravnaval madžarsko violinsko šolo.

Tekmovanje s koncerti vred je letos potekalo v dvorani Katoliškega doma, saj so vse druge goriške dvorane iz tehničnih razlogov odpovedale. Konkurs sam je bil v dneh od 4. do 12. septembra. Po prvih in polfinalnih nastopih so bili zadnje tri večere na programu zaključni nastopi violinstov, ki so se uvrstili v finale in jih je spremljal filharmonični orkester Oltenia iz mesta Craiova v Romuniji. Mednarodno žirijo je sestavljalo osem glasbenikov iz Italije, Rusije, ZDA, Francije, Irske, Madžarske in Bolgarije. Predsednik je bil italijanski glasbenik Flavio Testi. Orkestru pa je dirigiral Ovidiu Balan.

Zaključni večer so nastopili nagajenci, ki jih je bilo šest. Prvo nagrado je prejel Stevan Milenković iz Beograda, naslednji dve pa po vrstnem redu Pieranunzi Gabriele iz Rima in Emanuele Baldini iz Trsta. Mladi Milenković je pred leti zaslovel kot »čudežni otrok« in že nastopal v Gorici. Mladi violinisti iz različnih držav Evrope in ostalih celin so morali na tekmovanju predstaviti seveda vrsto zahtevnih skladb z določenimi tehničnimi značilnostmi. Po komornih skladbah s spremljavo klavirja po prvih tekmovalnih nastopih so nato finalisti ob spremljavi simfoničnega orkestra izvajali znane in priljubljene violinske koncerte kot so zlasti oni Beethovna, Mozarta, Čajkovskega, Mendelssohna, Sibeliusa in drugih skladateljev. Tu je zlasti izstopala vsa tehnična in virtuoza brava kandidatov, združena seveda z interpretacijskimi zahtevami.

Kot že rečeno, se je goriško violinsko tekmovanje odvijalo skozi cel teden. Pravi, »ljudski« del pa se je gotovo pričel šele v četrtek zvečer z nastopi finalistov ob spremljavi orkestra. In prav tu smo lahko poslušali prej omenjene velike violinske koncerte oz. njih posamezne stavke, ki vedno navdušujejo poslušalca. Pravo tekmovalno delo so posamezni kandidati opravili že prej na izločilnih in polfinalnih tekmah in tu ob spremljavi klavirja odigrali skladbe Lipizerja, Paganinija, simfonije, Mozarta, Francka, Beethovna in drugih avtorjev.

In če goriško violinsko tekmovanje nima, žal, v vsedržavnih medijih tistega odmeva, ki bi ga zaslužilo in ga imata recimo konkurza Paganini v Genovi ali Viotti v Vercelli, pa vseeno kaže resno študijsko osnovo in dostojno umetniško stopnjo. Zato smo prepričani, da bo tudi v bodoče priklical v Gorico predvsem mlade violiniste iz raznih koncev sveta.

ab

Goriška občina brez župana

Pretekli ponedeljek, 13. septembra, je goriški občinski svet zboroval ves dan od 10. ure zjutraj skoro do 9. ure zvečer, ko je župan Tuzzi uvidel, kako je položaj brezizhoden in poslal ostavko. Na občino bo prišel komisar do razpisa novih volitev, ki bodo, kadar bodo. To je v malo besedah rezultat dolge ponedeljske debate.

Kriza na goriški občini ni nič novega in nepredvidenega. Prvotna koalicija (DC, PSI, Liberalci, SSK) je propadla iz raznih razlogov. Tuzzi je počakal do preteklega ponedeljka, da bi predstavil novi občinski odbor, sestavljen iz tehnikov in ne iz delegatov strank. Z imeni novih odbornikov in s programom je nastopil pred občinskim svetom in zahteval, naj ga občinski svet podpre. Tu se je igra začela. Svetovalci so v svojih posegih povedali vsak svoje sodbe o programu: eni so Tuzzija podprli, drugi ga odklonili. Nazadnje je šlo za preveritev večine v občinskem svetu. Tedaj se je pokazalo, da bi Tuzzi s svojim odborom prejel večino glasov, toda tako, da bi odločilen glas bil glas MSI. Ti so pri tem v osebni svojega vodje Coane zapeli zmagoslavje. To je razkačilo nekatere demokristjane, ki so zato odrekli svojo podporo županu Tuzzi. Ta je tedaj videl, koliko je ura, in je pred občinskim svetom ob 20.30 prebral izjavo o svojem odstopu.

Tako se je zaključila doba zadnjega občinskega sveta, ki je bil izvoljen še po starem proporcionalnem sistemu.

Nove volitve, prihodnjo pomlad, bodo po novem večinskem sistemu, ko bo treba posebej voliti župana in ne samo stranke kot do sedaj.

Pri tej krizi je zanimivo še to, da je prav v nedeljo prišel v Gorico novi prefekt in bo eden njegovih prvih dekretov imenovanje vladnega komisarja za goriško občino.

Nedeljska proslava v Novi Gorici

Nova Gorica najbrž ni še videla toliko množice kot preteklo nedeljo. Računajo, da je prišlo do 15 tisoč ljudi s Primorske in tudi iz drugih pokrajin Slovenije. Zbrali so se, da obhajajo 50-letnico priključitve Primorske tedanji Jugoslaviji. Dne 8. septembra 1943, se je zrušila italijanska oblast in kmalu so do tedaj skriti partizani prišli na dan in še pred veliko nemško ofenzivo, ki se je začela 25. septembra, v Ajdovščini proglasili priključitev Primorske k Jugoslaviji. V spomin na ta dogodek so v nedeljo pripravili v Novi Gorici veliko slavo. Začelo se je ob 10. uri na trgu med občino in novim Kulturnim domom. Glavni govornik je bil predsednik Milan Kučan. Spregovorili so pa še Lado Ambrožič-Novljan, poveljnik IX. korpusa, ki se je osnoval po 8. septembru, Bogdan Beltram pa je spregovoril v imenu obrambnega ministrstva kot poveljnik Teritorialne obrambe. Do zadnjega je bilo namreč sporno, ali naj se slavja udeleži tudi častna četa TO. Nazadnje je le prišla.

Dopoldanskemu slavlju je sledil popoldanski kulturni program. Nova Gorica je tako praznovala celo nedeljo in vreme je bilo ugodno.

Govor predsednika Kučana je bil dovolj umirjen. Ne strinjamo se pa npr. z njegovo trditvijo, da »brez odločitve za upor vseh Slovencev že 1. 1941 in za aktivno oboroženo sodelovanje na strani zaveznikov bi ostala slovenska zahodna meja takšna, kot jo je določala rapalska pogodba«. Gre za hipotezo, ki ne drži. Čehi so se npr. po pokolu v Lidicah odrekli oboroženemu uporu nemškega nacizmu, Češkoslovaška pa je kljub temu ostala celovita. Poleg tega lahko z isto upravičenostjo postavimo hipotezo, da bi tudi Gorica

skupaj s Primorsko pripadla zmagovalni Jugoslaviji, če bi tam režim ne bil tak, kakršen je bil, ki je streljal na zavezniška letala. Hipoteza torej lahko postavimo nič koliko.

Kvaternica na Mirenskem Gradu

V soboto, 18. sept.:

— ob 19. uri bo v cerkvi Žalostne Matere božje na Mirenskem Gradu maša, ki jo bo vodil Ervin Mozetič. Pri maši bodo peli pevci iz Dornberka. Sledila bo procesija z lučkami in petjem litanij.

V nedeljo, 19. sept.:

— ob 10. uri maša, ki jo bo vodil novi župnik Ciril Cej; — ob 15.30 pete litanije Matere božje; — ob 16.00 slovesna sklepna maša, ki jo bo vodil škof Uran. Pel bo zbor župnije Miren.

MAŠE NA SV. GORI

Ob nedeljah in praznikih:
ob 8., 10. in 16. uri.
Ob delavnikih:
ob 8. in 16. uri.

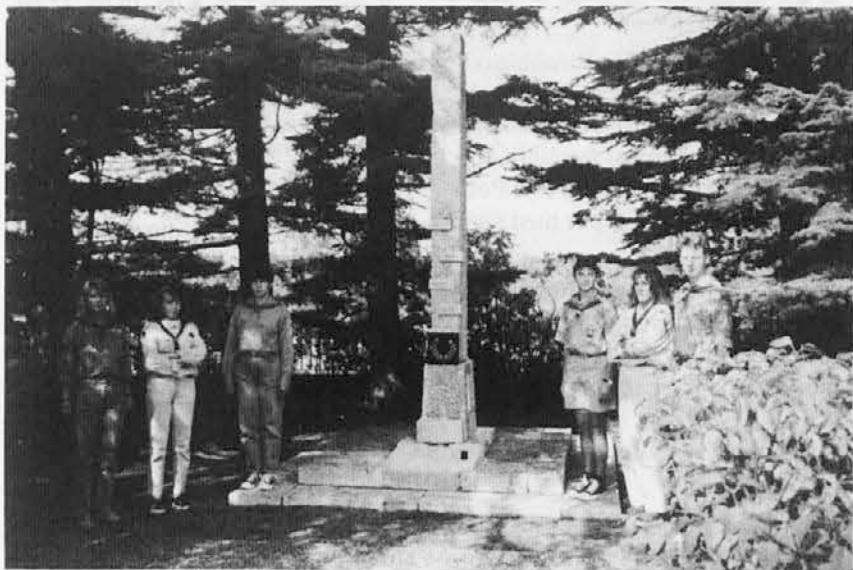
8. september (1943 - 1993)

Petdeset let je v življenjskem obdobju velik mejnik, tako v zasebnem kot v družbenem okviru. In prav v tem zadnjem pomenu se letos spominjamo jubileja, ki je tudi v naši polpretekli primorski zgodovini zaznamoval usodo našega narodnega občestva. Osmi september je v italijanski vojaško-politični zgodovini dan, ki pomeni usodno prelomnico za Italijo proti koncu druge svetovne vojne. Že 25. julija 1943 beležimo padec fašizma, aretacijo Mussolinija in novo Badoglio vladno. To je močno pogojevalo vse naslednje dogodke, od kraljevega pobega na jug do novega organiziranja demokratičnih in protifašističnih sil. 8. september 1943 pa je dan, ko je Italija morala podpisati brezpogojno premirje z anglo-ameriški zavezniki in s tem uradno zapustiti pogubno sodelovanje s Hitlerjevo Nemčijo, obenem pa še nov in zadnji udarec preostali fašistični politični in vojaški ofenzivi (republika Salò).

Osmi september so burno in spontano pozdravili zlasti primorski Slovenci in Slovenke, ki so v dobi dvajsetletnega črnega režima najbolj trpko okusili fašistično preganjanje in raznarodovalno politiko do Slovencev v Italiji. Počasi so lahko zapustili ječe in taborišča, kamor jih je fašizem samovoljno poslal in vklestil. S puntarsko zavestjo so se v veliki večini tako ali drugače pridružili odporu in prizadevanju za dokončno osvoboditev slovenskega naroda povsod tam, kjer prebiva. Pred nami so se namreč odprla vrata novega življenja z vero v svobodo in demokracijo.

Ko se danes spominjamo te zgodovinske obletnice, pa lahko še vedno razmišljamo o naši usodi. Slovenska manjšina v Italiji kljub zmagi nad nacifašizmom in novi demokratični republiki (Italiji) še vedno čaka na neizpolnjene obveze italijanske države do Slovencev. Boj za manjšinske pravice in dejansko enakopravnost z večino še traja, tudi če v drugih oblikah in razmerah. Zato naj tudi danes prevlada med Slovenci v Italiji duh enotnosti in solidarnosti, kljub idejnim in drugim razlikam. Upajmo, da bomo tako res v pravem evropskem duhu le prišli do rešitve dolgo pričakovanih upov, teženj in želja!

Počastitev bazoviških žrtev

V ponedeljek, 6. septembra, je poteklo 63 let, odkar so na bazoviški gmajni fašisti ustrelili štiri junake, Bidovca, Miloša, Marušiča in Valenčiča. Kot vsako leto smo se zamejski Slovenci zbrali za počastitev bazoviških žrtev: pri sv. maši, ki je bila v župni cerkvi v Bazovici 6. septembra zvečer, in na spominski proslavi, ki se je odvijala v nedeljo, 12. septembra, pri spomeniku na bazoviški gmajni. Po maši za ustreljene

je zbranim spregovoril odvetnik Peter Močnik, nekaj pesmi pa je zapel moški zbor Fantje izpod Grmade, ki je sodeloval tudi pri službi božji. Na nedeljski proslavi pa so spregovorili Aleksij Kalc v imenu Odbora za proslavo bazoviških žrtev, Fausto Monfalcon v imenu Vsedravnega združenja partizanov Italije ter Maja Lapornik za SSK. Pri svečanosti je sodelovala ženska pevka skupina Stu ledi.

Marijanski shod na Opčinah

V nedeljo, 12. septembra, se je na Opčinah odvijal tradicionalni, letos že 45. Marijanski shod.

S proslavljanjem Marijinega praznika so Openci začeli že med tednom, saj je od srede dalje sledila vrsta predavanj na temo Božje Matere. V soboto zvečer pa je bil na programu koncert vokalno-instrumentalne skupine Gloria iz Viča pri Ljubljani.

Višek praznovanja pa je bil v nedeljo popoldne. Pred procesijo so bile v openski cerkvi molitve in nabožno petje. Med drugim sta spregovorili še Alenka Štoka in Giorgina Pisani, ki sta se udeležili

svetovnega mladinskega srečanja s svetim očetom v Denverju, in nam podali svoje vtise. Sledila je procesija z Marijinim kipom po vasi. Po procesiji je tržaški škof Bellomi daroval sv. mašo na odprtem, za cerkvi. Med pridigo se je obrnil do mladih in jih spodbudil, naj se otresejo kulture smrti, v katero se človeštvo vse bolj pogreza, in naj se vrnejo k naravnim prvinam, v katerih bodo lahko odkrili življenje in s tem tudi Kristusa.

Na prazniku se je zbralo veliko ljudi, narodnih noš in skavtov, ki so tudi aktivno sodelovali med svetimi obredi.

Matejka B.

Sekcijski kongresi SSK

V četrtek, 9. septembra, se je na svoji redni seji sestal Izvršni odbor Slovenske skupnosti za Tržaško. Sejo je vodil tajnik Martin Breclj. Odbor je razpravljal o pripravah na bližajoči se pokrajinski kongres stranke. Pred slednjim pa se bodo zvrstili posamezni kongresi krajevnih sekcij, ki so za SSK zelo pomembni: slednji bi morali namreč predstavljati priložnost, da se člani, prijatelji in somišljeniki ter volilci SSK izrazijo o vlogi slovenske stranke v novih razmerah, v katerih je naša manjšina. Zato SSK vabi tako člane kot vse Slovence, da se sekcijah kongresov stranke v čim večjem številu aktivno

udeležijo ter povedo svoje mnenje.

Posamezni sekcijski kongresi se bodo zvrstili takole: sekcija za Škedenj, Kolonkovec in Sv. Ano 18. t.m.; sekcija za Trst mesto 20. t.m.; sekcija za Barkovlje, Greto in Rojan 21. t.m.; sekcija za Zgonik 21. t.m.; sekcija za Milje 22. t.m.; sekcija za Repentabor 22. t.m.; sekcija za Vzhodni Kras 23. t.m.; sekcija za Devin-Nabrežino 24. t.m.; sekcija za Dolino 24. t.m.; sekcija za Sv. Jakob 26. t.m.; sekcija za Sv. Ivan, Lonjer in Katinaro 27. t.m.; sekcija za Zahodni Kras 27. t.m. Podrobnejše informacije bodo objavila posamezna sekcijška vodstva.

Prosek

V nedeljo, 5. sept., so Prosekani obnovili svojo tradicijo ob prazniku Marijinega rojstva. Velika udeležba vernikov, mladine, narodnih noš in skavtov se je razvila po običajni poti, kjer je še nekaj zelenega špalirja med vaškimi domačijami. Kip Fatimske Marije so spremljali godba na pihala, molitev in petje.

Vendar je srčika in smisel vsega Marijinega slavlja Marijino vabilo na gostijo božje besede in obhajanje Eucharistije. V nagovoru k sv. maši, ki jo je daroval škofov vikar g. Franc Vončina, je sam posebej poudaril: »Vprašanje je, ali vabilo sprejemamo z odprtim srcem, ali pa z bojznijo, da bi nas preveč obvezovala. Marijino rojstvo je bilo za Joahima in Ano velik dogodek. Danes nam pomeni vrhunsko srečo nov avto ali novo stanovanje. Če se kje v družini pojavi tretji ali četrti otrok, pa malo manjka, da ne izrazijo sožalja.

Industrija proizvaja vedno več strojev, ki naj bi človeka osrečili, v resnici pa se čuti vedno bolj osamljenega. V stiski sta mu v tolažbo morda še kak pes ali mačka.«

Povedal je še o dogodku, ko je krstil otroka v nekem mestu naše države. Ob zlitju krstne vode na otroka, so se z vso slovesnostjo oglašili zvonovi. Mislil je, da je to vabilo za mašo ali za drugo slovesnost. Pa mu je tamkajšnji duhovnik pojasnil, da so zvonovi zazvonili v znamenje veselja in radosti, ker je bil sprejet nov član v krščansko občestvo, v Cerkev. Ob tej zgodbi bi se lahko streznili in se bolj veselili ob čudežu vsakega novega rojstva. Spominimo se trenutkov veselja Joahima in Ane ob Marijinem rojstvu; ali naše prijetne vznemirjenosti ob božiču, rojstvu našega Odrašenika. Kar lahko da dobra mati, ni dano nobenemu umetniku, inženirju ali znanstveniku. Ne dopustimo, da bi se naš narod izčrpal in zgubil svojo življenjsko moč. Potrebno je, da se odvrnemo od mrtvih malikov k živi božji podobi.

Ves nagovor škofovega vikarja bi bil vreden objave, a naj vsaj te misli najdejo plodna tla.

F.V.

Trst bo zastopala Slovenka

Na tekmovanju za uvrstitev v finalni del priljubljenega pevskega tekmovanja za otroke »Zlati cekin« (»Zecchino d'oro«) je zmagala 7-letna Ylenia Zobec, ki je začela svojo »pevsko kariero« pri treh letih v otroškem zboru Fran Venturini v Domju. Njena učiteljica Suzana Žerjal pa jo je tudi pripravila na to tekmovanje, na katerem se je - kot že rečeno - uvrstila s pesmico Tisoč glasov, en glas, ki jo je mala Ylenia zapela delno v italijanščini, delno pa v ruskem izvirniku.

Uspehi našega športa: Bogatec, Kokorovec

Slovenski zamejski šport je dosegel dva nova uspeha. Na evropskem kotlarskem prvenstvu, ki se je odvijalo v Saarbrücknu v Nemčiji, je znani kotlarski opusnega Poleta Samo Kokorovec zmagal v vseh treh disciplinah (obveznih likih, prostem programu in kombinaciji), tako da je postal absolutni evropski prvak.

Članica Tržaškega pomorskega kluba Sirena Arianna Bogatec - ki je med drugim tudi nastopila na olimpijskih igrah v Barceloni pred letom dni - pa je v Sapriju pri Salerno že tretjič zapored osvojila naslov državne prvakinja v razredu Evropa.

Bazovica

Naša župnija je bila pretekli teden zelo razgibana. 6. septembra smo darovali sv. mašo za štiri žrtve fašizma na našem Krasu in za vse druge preveč številne žrtve nasilja po prvi svetovni vojni, med drugo svetovno vojno in po njej... Pri maši so lepo peli Fantje izpod Grmade. Po maši je spregovoril odvetnik dr. Peter Močnik o pomenu vsakoletne proslave v naši cerkvi, ki ima namen počastiti žrtve in spodbuditi našega človeka k zvestobi slovenskemu narodu in vrednotam, ki nas bogatijo. Zbor je zaključil proslavo z dvema pesmima.

8. septembra smo počastili Marijo ob njenem rojstnem dnevu z mašo in procesijo po vasi. Naša župnija se tako spominja Marije že od leta 1949, odkar je Fatimska Marija romala po naši primorski zemlji. Procesijo je vodil lokavski župnik Milan Stepan.

10. septembra smo poromali na Sv. Višarje. Dež nas je spremljal do žičnice in sonce je posijalo, ko smo dospeli do svetišča. Na Sv. Višarjah smo zvedeli, da je na praznik Marijinega rojstva sem poromalo nad tisoč vernikov. Vrnili smo se domov po naši lepi slovenski zemlji in zaključili romanje na Brezjah pri Mariji Pomagaj.

Pred Marijinim oltarjem na Brezjah sta bila dva para: novoporočenca in zlatoporočenca. Razveselilo nas je, ko smo spoznali v zlatoporočencu Vilka Čekuta, ki živi v Torontu in je naš dobrotnik. Ko je še živel v Trstu, nam je podaril načrt za naš krstni kamen in načrt za cerkev Brezmadežne na Pesku. Čestitamo mu in voščimo veliko dobrega v nadaljnjem življenju!

MŽ

Sestre jubilantke

V sredo, 1. septembra, je v Kongregaciji Šolskih sester pri Sv. Ivanu potekalo praznovanje 60 let redovnega življenja sester: Beatrike Škerl, Ludovike Štokelj in Frančiške Cucek. Svojih 25 let v isti Kongregaciji pa sta še praznovali sestre Stanislava Rotovnik in Dominika Ferjančič.

Jubilejno somaševanje v kapeli Šolskih sester je vodil g. škof Metod Piriš. Med drugim je dejal: »V izbiri duhovnega poklica ne gre, da se za nekaj časa Bogu posodimo, temveč da se damo popolno na voljo Kristusu. Odklanjati popolno posvetitev ali predanost nečemu je isto kot češčenje in oboževanje samega sebe. Pomeni uveljavljanje lastnega jaza. Če se Gospodu ne pustim oblikovati in spreminjati, sem že začel dejansko propadati in drseti navzdol. Bogu ne gre postaviti meja in pogojev, češ, tako se pa nisva zmenila! Človek duhovno raste in mora zoreti vse življenje!«

Po slovesni maši so jublante obnovele svojo trikratno obljubo in s tem dodale nov biser v tkivo redovnega življenja. Mnogi še poznamo staro in novo generacijo šolskih sester in brez pomisleka pritrldimo njihovi brezpogojni prizadevnosti v službi Bogu in bližnjemu brez razlike. V njihovih vrstah smo poznali izjemno sposobne, duhovno in gospodarsko razgledane osebnosti. Kdo se ne spominja pokojnih sester Urbane, Ahacije, Hortulane, Viridiane in toliko drugih? Skozi desetletja so v težkih pogojih pogumno vodile Kongregacijo. Koliko gospodinjskih in drugih težav je šlo skozi njihove domove! Koliko dobrih

deklet je našlo pri njih razumevanje in zaščito!

Zato dobrim sestram čestitamo in se jim zahvaljujemo za vse dobro, ki so ga naredile pri nas in v tolikih krajih po svetu.

Častitim sestram še obilo božjega blagoslova in mladega naraščaja!

F.V.

Gropada - Vaški praznik in odprta meja

Kulturno društvo in Gospodarska zadruga Skala iz Gropade sta konec prejšnjega tedna priredila tradicionalni vaški praznik s plesom ob zvokih ansambla Happy Day. V nedeljo pa so se ljudje lahko podali čez slovensko-italijansko državno mejo v Orlek brez kakršnegakoli dokumenta: že drugo leto zapored so namreč uresničili pobudo o odprti meji na področju Gropade in Orleka. Pohoda čez mejo se je udeležilo veliko ljudi, ki so na slovenski strani kajpak imeli priložnost za okrepčilo, ki ga je pripravil balinarski klub Draga iz Orleka.

Proslava in polemika

Na proslavi 50-letnice vstaje Primorske proti fašistični Italiji, ki se je odvijala v nedeljo v Novi Gorici, je konec koncev častna četa slovenske vojske le sodelovala. Tako se je končala polemika o prisotnosti oddelka slovenske vojske na novogoriški proslavi. Slednje se je sicer udeležilo veliko število ljudi (po nekaterih ocenah 15.000), kar priča, da se primorski človek še vedno dobro spominja tistih časov, ko so se v naših krajih Slovenci trdovratno upirali raznarodovalni politiki italijanskega fašističnega režima.

Primorci pa tudi te obletnice nismo mogli sproščeno praznovati zaradi polemike, ki je nastala ob vprašanju, ali bo častna četa slovenske vojske prisotna ali ne. Številne kritike in napadi so v zadnjih dneh leteli na slovenskega obrambnega ministra Janeza Janšo, ki baje ni bil za to, da četa sodeluje na proslavi. Po pravici povedano, se nam je zdelo taka kritika odveč: pod vprašajem ni bila prisotnost vojske, pač pa se ni točno vedelo, v kakšni obliki naj bi se ta prisotnost izrazila: s častno četo, vodom ali stražo. Očitno je tu posegla vmes politična polemika, saj je bila to le »primorski podaljšek« polemike, ki se v tem času odvija v Sloveniji okoli Janše in predsednika republike Kučana oz. med desnosredinskimi demokratičnimi silami na eni strani in levico na drugi. Če hočemo biti objektivni, moramo priznati, da je minister Janša v tem primeru ravnal nerodno, kar so takoj izkoristili levičarski krogi, da bi utrdili svoje položaje. A o tem kdaj drugič.

Odločneje reševati bistvene probleme slovenstva

Ožja skupina deželnega odbora Svetovnega slovenskega kongresa za Furlanijo-Juljsko krajino je na nedavnem srečanju podprla predloge za preobrazbo Svetovnega slovenskega kongresa, ki mora zajeti med drugim izenačitev vseh prostorov, kjer živijo Slovenci. Do sedaj je imela Konferenca SSK za Slovenijo pravico do polovice vseh delegatov, preostala polovica pa je pripadala vsem ostalim Konferencam. V tej točki ne gre zgolj za obliko, ampak predvsem za vsebino, saj je SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES prvenstveno namenjen Slovincem po svetu oziroma vsem tistim, ki so bili v povojnem obdobju odrezani od matice. V tem smislu mora SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES okrepiti vlogo vesti pri resnično celovitem vzpostavljanju slovenstva od matice preko zamejstva do izseljenišva. V tej točki je nujno napraviti več, da bi se tudi v Republiki Sloveniji okrepil občutek za Slovence izven meja domovine, kar velja še posebej na nivoju zakonodaje, ki mora odločneje ukrepati na področju državljanstva, posebnega zakona za Slovence brez držav-

ljanstva in ustrežnejši volilni zakon, ki na zadnjih volitvah v Republiki Sloveniji ni preстал preizkušnje. Z okrepljenim občutkom za slovenstvo v matični domovini, ki ostaja slej ko prej tisto sečišče, v katerem se lahko riše boljša usoda Slovencev izven meja, bi bilo mogoče tudi doseči zastopstvo Slovencev iz zamejstva in izseljenišva v Državnem zboru oziroma Državnem svetu. Znotraj manjšine, med Slovenci v Italiji, je nujno vplivati na statično politično življenje, ki naj bi po napovedanih slabih rezultatih na junijskih volitvah vendarle zmogle pobude in voljo za drugačne, predvsem pa čvrstejše oblike skupnega nastopanja. Posebej v luči nove italijanske volilne zakonodaje, ki bo delovala proti razdrobljenim Slovincem tudi v bodoče, ter v okviru pogovorov za nov Osimo, ki je usodnega pomena tudi za Republiko Slovenijo. Deželni odbor meni, da je treba s tem v zvezi razmišljati o vsesplošnem senzibiliziranju evropskega in svetovnega javnega mnjenja, ki bi lahko ugodno in odločilno vplivalo na - za Slovence v Italiji in v domovini - perspektiv-

nejše pogoje bodočih osimskih sporazumov. Ne nazadnje so se člani deželnega odbora SSK za Furlanijo-Juljsko krajino še enkrat spomnili pokojnega ustanovitvenega člana Antona Nanuta, ki je bistveno prispeval k usmeritvi SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA v zamejstvu.

Odbor Konference SSK

Odprtje razstave v Piranski galeriji

RAZSTAVE

Pretekli petek se je v Piranu zaključila nadvse zanimiva razstava likovnih del prof. Jožeta Pohlana. Pritegnila je pozornost številnih obiskovalcev, kar je dokaz, da si je Pohlanova umetnost utrla pot med širše množice.

Sredi decembra bo umetnik ponovno razstavljal svoje grafike in kipe, in sicer v galeriji Krki v Ljubljani.

Radio Trst A

Poročila: ob 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00.

Sporod od 19. do 25. sept. 1993

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder. »Čarovnica Minka in čarovnik Gregor«. 10.50 Orkestralna glasba. 11.00 Vladimir Jurc-Boris Kobal: »Lahko noč, gospod...« - radijske zgodbe iz našega vsakdana. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Na počitnice (ponovitev). 13.20 Glasba po željah. 14.10 Mario Uršič: »Franc in njegovi«. 15.30 Z naših prirediteljev.

Ponedeljek: 8.10 Iz Četrtekovih srečanj. 9.15 Otroški kotiček. 9.35 Musical. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Odprta knjiga. Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir« - roman. 12.00 Po južnoameriških vrhovih. 12.40 Slovenski zbori. Mešani zbor Akord 84 vodi Jože Fürst. 13.30 Znaš ta zadnjo? 13.45 Poletne melodije. 14.10 Filmi na ekranih. 14.25 Pot-puri. 15.00 Poletni mozaik. 17.10 Klasični album: teden Hectorja Berlioz. 18.00 Moji prijatelji za boljši svet.

Torek: 8.10 Irena Žerjal: V mreži metafor. 8.35 Slovenska lahka glasba. 9.15 Poti, zanimivosti in lepote naše dežele. 9.30 Glasbene novosti. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Odprta knjiga. 12.00 Fokus. 12.20 Made in Italy. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Na počitnice. 15.00 Poletni mozaik. 17.10 Klasični album. 18.00 Vladimir Jurc-Boris Kobal: »Lahko noč, gospod...«

Sreda: 8.10 Duh časa in čar odra v spominih Jožeta Babiča. 9.15 Dermoflash. 9.30 Revival. 10.10 Koncert v cerkvi Madonne del Mare v Trstu. Ljubljanski madrigalisti. 11.30 Odprta knjiga. 12.00 Primorske mavrice. 12.40 Slovenski oktet. Šentjernejski oktet; umetniški vodja Milan Pavlič. 13.20 Orkestralna glasba. 13.30 Za smeh in dobro voljo. 14.10 Veliki svet malih domov.

Četrtek: 8.10 Duh časa in čar odra v spominih Jožeta Babiča. 9.15 Muzeji v naši deželi. 10.10 Koncert v stolnici v Piranu. 11.30 Odprta knjiga. 12.00 Vojna je obrt, kruta in egoistična. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Filmska srečanja. 14.30 Kantavtorji in šansonje. 15.00 Poletni mozaik. 17.10 Klasični album. 18.00 Četrtekova srečanja.

Petek: 8.10 Duh časa in čar odra v spominih Jožeta Babiča. 9.15 Poti, zanimivosti in lepote naše dežele. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Odprta knjiga. 12.00 Razglednice iz Srednje Amerike. 12.20 Slovenska lahka glasba. 12.40 Tržaški oktet. 13.20 Števerjan '93. 14.10 Na počitnice. 15.00 Poletni mozaik. 17.10 Klasični album. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 8.40 Slovenska lahka glasba. 9.15 Otroški kotiček. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Odprta knjiga. 12.00 Za črte, za bogove nad oblaki. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Z naših prirediteljev. 15.30 Živeti zdravo. 16.00 Bile so stezice... 16.15 Glasba za vse okuse. 17.10 Klasični album. 18.00 Mario Uršič: »Franc in njegovi«.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:
Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga - Cooperativa:
Goriška Mohorjeva

Riva Piazzutta, 18 - Gorica - P.I. 00480890318

Tiska: Tiskarna Budin v Gorici

Letna naročnina: Italija 50.000
inozemstvo 70.000
zračna pošta 95.000

Oglasi: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 1000 lir, k temu dodati 19% IVA

V PREKO 90 KRAJIH FURLANIJE - JULJSKE KRAJINE

KMEČKO - OBRTNE HRANILNICE VSA MOČ VAŠE TRADICIJE

Vaše vrednote so vrednote tudi nekaterih bank in te so Kmečko-obrtne hranilnice. Nastale so pred več kot sto leti, da bi se stvarno odzvale zahtevam družin in majhnih podjetij in slej ko prej spremljajo vaše gospodarsko in socialno stvarnost. Prav zato vam znajo prisluhiti in vam izkazati zasluženno zaupanje. Toda Zadružne hranilnice so nekaj več: so »družina« bank, prisotnih v preko 90 krajih Furlanije - Julijske krajine. Gotovosti vaše hranilnice ne zagotavlja torej zgolj dolga tradicija, temveč tudi trdnost, dinamičnost in moč velike skupine.

HRANILNICE
IN POSOJILNICE
Furlanije-Juljske krajine

Tvoja domača banka

Klub prijateljstva in Vincencijeva konferenca iz Trsta vabita na izlet z ogledom vojnega muzeja v Kobaridu v torek, 5. oktobra. Vpisovanje v trgovini Fortunato, ul. Paganini 2, Trst.

DAROVI

Za slov. misijonarje: ob 17. obletnici smrti Alfonza Grudine daruje žena 30.000 lir.

Za Katol. glas: ob 10. obletnici smrti Alojzija Žerjale daruje druž. Žerjal 50.000 lir.

Za cerkev na Vrh: Evzebija Cotič v spomin na teto Marcelino 10.000; druž. Cotič ob krstu male Grete 160.000 lir.

Za misijon p. Kosa: druž. Cotič z Vrha ob blagoslovu novega doma 50.000 lir.

Za begunce iz Bosne: izletniki Rupe-Peč v Švico 100.000 lir.

Za cerkev na Peči: Zalka Vidmar - Kovac 20.000; druž. Pavletič, Peč 24 v spomin na Pepija Jarca 100.000 lir.

Za cerkev v Gabrju: Alenka in Dani Žerjal ob krstu sinčka Saše 150.000; druž. Marijana in Mirande Bajc ob krstu vnučka Saše 100.000; Erminija in Dušan ob krstu vnučka Saše 100.000; novorojenca Lippi-Carli za stroške 100.000 lir.

Za zavod Sv. Družine: ob 14. obletnici smrti tete-sestre Ahacije Kacin, Marija, Janez in Metka 150.000 lir.

Za barvna okna v Bazovici: Marija Križmančič 20.000, Leticija Križmančič 35.000, Atilij Kralj 100.000, Mario Besarione v spomin žene Zorke 75.000, Magda Križmančič v spomin Zorke Lukove 50.000, Teta v spomin Karla Zadro 220.000, N.N. 50.000, Karel Mezgec 35.000, Franko Milkovič 20.000 lir.

Za gropajsko cerkev: Eda Kralj-Milič 20.000, Natural Marija 15.000, Franko Milkovič 15.000 lir.

Za cerkev v Ricmanjih: M.B., Trst 100.000; druž. Viola, Pulje ob krstu malega Davida 50.000; druž. Zofka Žuljan, Ricmanje 50.000; Danilo in Valerija Kuret, Ricmanje 50.000; Pjerina Hrvatič, Ricmanje v spomin pok. moža Ninota in pok. staršev 50.000; Ana Hrvatič, Log v spomin pok. staršev in brata Ninota 20.000; E.P., Trst v čast sv. Jožefu - v zahvalo 100.000; N.N., Boršt 10.000 lir.

Za kapelo sv. Leopolda Mandiča pri Domju: druž. Zlobec, Stare Milje v čast sv. Leopoldu - v zahvalo 100.000; Leopolda Jurčević, Trst 50.000 lir.

Za lačne po svetu: Valerija Grizoni, Krmenka 40.000 lir.